

на и в Стара Загора все още се срещат цигани занаятчии (налбанти, калайджии), но те са единици. В Казанлък сред “турските” цигани, живеещи в града, има железари, калайджии. Уседнали във Варна цигани мюсюлмани са от “племето на казанлъшките железари демирджии. Чери-баши Осман е техният тартор” (Petulengro 1915-1916: 104).

„Шери-баши Осман по това време държаше малко кафене, кацнало върху островче в средата на селската улица.... Кафенето на Осман – общинския център на циганската махала, представлява малка прихлупена стая, с прозорчета на три от стените... Вратата се намира в ъгъла до калкана, а в близост до нея е касата, зад която е разположен тронът на Осман – тясна дървена платформа, издигната доста над пода, на която може да седне с кръстосани крака шери-башията... „ (Макфий 2007: 69).

Сливенските цигани ковачи живеят в махалата „Клуцохор”. Те са около 30 души и всеки има своя работилница. В ежедневната им работа участват и жените. В края на XIX-нач. на XX век натрупват доста стока. Разнасят и я продават по панаири, по села и градове, или направо на търговци, които идват при тях в Сливен. Те произвеждат стока от самоковско желязо, дотогава, докато след Освобождението започва да се внася европейско желязо.

В Мадан циганите ковачи са известни като „агупти”. Ковачите живеят заедно, сгруппирани в една махала, разположена на слънчев рид с източно изложение. На горната част на този рид са накацали най-безразборно къщурките им, а на долната му част са разположени техните работилници, които образуват цяла чаршия.

В кв. „Сполипиново” в Пловдив до 1958 г. има над 100 души цигани ковачи. Всеки работи в своята къщичка, а лятно време – на двора. В работата им неразделен помощник е жената – „... духа огъня с духалото, помага да се среже нещо и винаги знае какво да направи”.

„Баща ми Райчо ни издържаше със своя занаят – майстор ковач, а майка ми Стоянка му помагаше в работилницата” (м., р. 1950 г., бургуджия). След това са принудени да работят в кооперация (Маринов 1962: 239-241; Примовски 1955: 224).

През 1960 г. Градският народен съвет в Чирпан дава разрешение за упражняване на занаятчийска дейност на частни начала на шест “турски” цигани калайджии и един “български”. През следващата година в града е открит цех за калайдисване към Промкомбината и част от циганите започват работа там.